

ਬਾਂਝਪਨ ਤੋਂ ਨਿਜਾਦ

ਬੋਲਾਦ ਦੰਪਤੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਆਸ, ਇਕ ਰਾਹ।

**CHAWLA
INFERTILITY CLINIC & RESEARCH CENTRE**

Chawla Nursing Home & Maternity Hospital
9, Lajpat Nagar, Link Road, Jalandhar 144 001 (Pb)
Tel: 0181- 5072323, 2236662

**CHAWLA
INFERTILITY CLINIC
& RESEARCH CENTRE**

ਜਰਖੇੜ - ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਇਲਾਜ

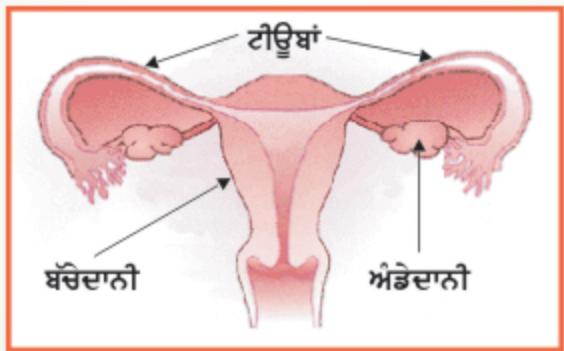
ਬਾਂਝਪਨ ਕੀ ਹੈ?

ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਗਰਭ ਨਿਰੋਪਕ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਾ ਕਰਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬੱਚਾ ਨਾ ਠਹਿਰੇ, ਉਸਨੂੰ ਬਾਂਝਪਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਾਂਝਪਨ ਦੇ ਕਾਰਨ : ਬਾਂਝਪਨ ਦਾ ਨੁਕਸ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ :

- ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਦਾ ਸਹੀ ਵਿਕਾਸ ਨਾ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਰਸੌਲੀ ਦਾ ਹੋਣਾ।
- ਹਾਰਮੋਨ ਦਾ ਨੁਕਸ।
- ਅੰਡੇਦਾਨੀਆਂ ਦਾ ਠੀਕ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨਾ।
- ਟਿਊਬਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਜ਼ਿਸ਼ ਹੋਣਾ, ਬੰਦ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਠੀਕ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨਾ।
- ਮਾਹਵਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਦਰਦ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਖੂਨ ਦਾ ਜਿਆਦਾ ਪੈਣਾ।
- ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬੁਖਾਰ ਦਾ ਰਹਿਣਾ, ਜੋ ਗਰਭਪਾਰਨ ਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮਰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ :

- ਸੁਕਰਾਣੂ ਘੱਟ ਬਣਨੇ (Oligospermia) ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਬਣਨੇ। (Azoospermia)
- ਪ੍ਰਜਣਨ ਅੰਗਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸ।
- ਅੰਡਕੋਸ਼ ਦੁਆਲੇ ਨਸਾਂ ਦਾ ਛੁੱਲ ਜਾਣਾ।
- ਸ਼ਰਾਬ, ਸਿਗਰੇਟ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ। ਗਰਮ ਥਾਂ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਤੰਗ ਕਪੜੇ ਪਹਿਨਣਾ।
- ਲੰਬਾ ਬੁਖਾਰ, ਮੋਟਾਪਾ, ਕੰਨਪੇੜੇ ਆਦਿ ਬਾਂਝਪਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬਾਂਝਪਨ ਦਾ ਇਲਾਜ :

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਰਭ ਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਲਾਜ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਮਾਫ਼ਿਕ ਇਲਾਜ, ਤੁਹਾਡਾ ਗਰਭ ਧਾਰਨ ਨਾਂ ਕਰ ਸਕਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਲੱਭਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਂਝਪਨ ਦੇ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੇ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਤਰੀਕੇ ਜਿਵੇਂ IUI ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ IVF (Test tube baby), ICSI ਆਦਿ ਉਪਲਬਧ ਹਨ।

ਆਈ. ਯੂ. ਆਈ. : IUI (Intrauterine Insemination)

ਇਹ ਇੱਕ ਸੌਖਾ ਤੇ ਸਰਲ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਲਟਰਾਸਾਊਂਡ ਸਕੈਨ ਦੁਆਰਾ ਅੰਡਾ ਬਣਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਅੰਡਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦਿਨ ਵੀਰਜ ਨੂੰ ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਵਿੱਚ ਗੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅੰਡੇ ਟਿਊਬਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੀਰਜ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਡੇ ਤੇ ਸੁਕਰਾਣੂ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਗਰਭ ਧਾਰਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਵੱਧਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਅੰਡਾ ਬਣਨ ਦੀ ਦਵਾਈ ਵੀ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅੰਡਾ ਅੰਡੇਦਾਨੀ ਤੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਟਿਊਬਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਰਾਹੀਂ ਸਵਲਤਾ ਮਿਲਦੀ ਦੇਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਆਈ. ਵੀ. ਐਫ. : IVF - In Vitro Fertilization (Test tube baby)

ਇਸ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਹਾਰਮੋਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਡੇ ਬਣ ਸਕਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਅਲਟਰਾਸਾਊਂਡ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਡਾਕਟਰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮਰਦ ਦੇ ਵੀਰਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪਦਾਰਥ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲ ਵੀਰਜ ਨੂੰ ਅੱਡ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਅੱਡ ਕੀਤੇ ਵੀਰਜ ਦਾ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਅੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲੈਬਰੋਰੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਰੂਣ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਤੇ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਗਰਭ (ਬੱਚੇਦਾਨੀ) ਅੰਦਰ ਗੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜੇ ਭਰੂਣ ਸਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਠਹਿਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗਰਭ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਗਰਭ ਵਾਂਗ ਹੀ ਅੱਗੇ ਚੱਲੇਗਾ।

ਇਹ ਇਲਾਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਡੇ ਤੋਂ ਬਣਦੇ ਹਨ ਪਰ ਟਿਊਬਾਂ ਬੰਦ ਹੋਣ ਜਾਂ ਸਹੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ।